

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ

ПОСТАНОВА

18 квітня 2018 року

м. Київ

№ ЦК7-4-1

Про виконання вимог Профспілки та завдання організацій Профспілки щодо посилення соціально-економічного захисту членів Профспілки в умовах реформування галузі

Заслухавши та обговоривши доповідь Голови Профспілки Коваль В.М. (додаток 1) та розглянувши інформаційні матеріали про роботу Профспілки працівників охорони здоров'я України за період з 27.04.2017 по 17.04.2018 (додаток 2), Центральний комітет Профспілки працівників охорони здоров'я України зазначає, що Профспілка та її організаційні ланки у 2017 році через ускладнення соціально-економічної ситуації в галузі та порушення трудових прав працівників, зокрема на своєчасну виплату заробітної плати, належно використовували передбачені законодавством повноваження з метою забезпечення захисту трудових та соціально-економічних прав і законних інтересів членів Профспілки.

Активні дії Профспілки (Всеукраїнська акція протесту 19.09.2017) спонукали Уряд до розробки та прийняття низки рішень щодо ліквідації дефіциту коштів на виплату заробітної плати.

Повністю ліквідувати заборговану за 2017 рік заробітну плату працівникам комунальних закладів охорони здоров'я вдалося лише станом на 01.03.2018 за рахунок асигнувань 2018 року.

Через недостатнє фінансування галузь охорони здоров'я України стабільно утримує негативний рейтинг за рівнем середньомісячної заробітної плати працівників серед галузей економіки.

У 2017 році середня заробітна плата в галузі становила 5 024 грн., однак, незважаючи на збільшення цього показника проти 2016 року, на 49,1% або на 1 656 грн. він залишається нижчим від середньої заробітної плати в цілому по Україні (7 104 грн.) на 29,2% , у промисловості (7 631 грн.) на 34,2%, в освіті (5 857 грн.) на 14,2%, в культурі (5 464 грн.) на 8,1%.

Дані розподілу працівників галузі за розмірами середньомісячної заробітної плати дозволяють стверджувати, що протягом 2016-2017 років близько 67% працівників отримували заробітну плату у розмірі нижчому, ніж середня по галузі.

Слід відзначити, що внаслідок підвищення мінімального розміру заробітної плати у 2017 році значно збільшилася частка медичних працівників,

які отримували заробітну плату нижчу за мінімальну гарантію оплати праці. Кількість медичних працівників, які отримували заробітну плату нижчу офіційного мінімального розміру становила у грудні 2016 року 3,2%, тоді як у грудні 2017 року цей показник збільшився майже втричі (9,3%).

Залишилася високою питома вага працівників галузі, які отримували заробітну плату нижчу фактичної величини прожиткового мінімуму на працездатну особу. Якщо у грудні 2016 року цей показник склав 43,1%, то у грудні 2017 року – 31,2%. Тобто майже третина медичних працівників отримувала заробітну плату, яка не забезпечувала їм навіть біологічного виживання (за даними Держкомстату).

Питання підвищення заробітної плати медпрацівникам та ліквідація «зрівнялівки» в оплаті праці постійно перебували на порядку денному Профспілки. На адресу Голови ВРУ, Прем'єр-міністра України, в. о. Міністра охорони здоров'я України, Міністра соціальної політики України систематично спрямовувалися вимоги Профспілки про вжиття невідкладних заходів щодо збільшення фінансування охорони здоров'я з метою зростання рівня заробітної плати в галузі.

Щодо оплати праці працівників галузі у 2018 році, то ситуація не передбачає покращення. У Державному бюджеті України на поточний рік на оплату праці працівників закладів охорони здоров'я системи МОЗ України передбачено коштів на 6,1 млрд. грн. менше від потреби. Так, з 1 січня 2018 року розмір мінімальної заробітної плати становить 3 723 грн. (+16,4%), розмір I т.р. ЄТС – 1 762 грн. (+10,1%), середній посадовий оклад лікаря, визначений за тарифними розрядами ЄТС та з урахуванням доплати до мінімальної заробітної плати, складає 3 861 грн., сестри медичної – 3 723 грн., молодшої сестри медичної (санітарки) – 3 723 грн., спеціаліста з вищою немедичною освітою (інженера, бухгалтера, економіста тощо) – 3 723 грн.

У 2018 році продовжує діяти норма щодо зобов'язання керівників бюджетних установ забезпечувати диференціацію заробітної плати працівникам цих установ. Таким чином влада повністю перекладає відповідальність за забезпечення диференціації в оплаті праці працівників галузі на керівників закладів охорони здоров'я.

Щодо задоволення вимоги Профспілки забезпечити у повному обсязі видатки на оплату праці працівникам державних установ Національної академії медичних наук України - на кінець 2017 року заборгованість по заробітній платі була ліквідована. Але у Державному бюджеті України на 2018 рік для НАМНУ передбачено видатки (загальний фонд) на 290,1 млн. грн. (14,7 %) більше від обсягу на 2017 рік, але менше від реальної потреби майже на 4 млрд. гривень.

Незважаючи на неодноразові звернення Профспілки щодо спільного вирішення вказаних проблем, МОЗ України не здійснено жодних заходів щодо подолання «зрівнялівки» в оплаті праці, відновлення міжпосадових, міжкваліфікаційних та міжгалузевих співвідношень в оплаті праці різних категорій працюючих, ліквідації порушеної диференціації в оплаті праці кваліфікованого персоналу галузі охорони здоров'я.

Профспілка вважає неприйнятним задеклароване Міністерством підвищення заробітної плати у 2018 році лише працівникам первинної ланки при залишенні ганебного рівня оплати праці працівників, які надають спеціалізовану та високоспеціалізовану медичну допомогу.

Низький рівень заробітної плати та соціальна незахищеність працівників галузі охорони здоров'я вже призвели до катастрофічного відтоку медичних кадрів. Так, якщо у 2016 році в цілому по країні не вистачало 40 тисяч лікарів, то у 2017 році цей показник зріс до 40 472 лікарів.

Профспілка неодноразово наголошувала на необхідності проведення реформи екстреної медичної допомоги відповідно до вимог Закону України «Про екстрену медичну допомогу», забезпечивши при цьому належне фінансування служби для створення оперативно-диспетчерських служб Центрів екстреної (невідкладної) медичної допомоги та медицини катастроф (ЦЕМД та МК), відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги, оновлення матеріально-технічної бази спеціалізованого санітарного транспорту та покращення умов і оплати праці працівників служби ЕМД.

Внаслідок реформування галузі, яка запроваджує автономізацію закладів, власники комунальних закладів охорони здоров'я – органи місцевого самоврядування по всій Україні ініціюють реорганізацію бюджетних закладів у комунальні некомерційні підприємства.

Така тенденція несе у собі загрозу масових порушень трудових прав працівників, погіршення умов оплати праці, оскільки непоодинокими є випадки ігнорування місцевою владою та роботодавцями положень частини 4 статті 36 Кодексу законів про працю України, якою передбачено правонаступництво у трудових відносинах.

Зокрема, в процесі перетворення на комунальні некомерційні підприємства є випадки незаконного запровадження контрактної форми трудового договору з працівниками закладів охорони здоров'я.

Залишаються невизначеними і питання забезпечення прав та гарантій медичних працівників комунальних некомерційних підприємств щодо умов оплати їх праці, додержання нормативів навантаження, норм скороченого робочого часу, пільгового пенсійного забезпечення тощо.

За таких умов особливого значення набуває колективно-договірне регулювання соціально-трудова відносин – колективний договір стає ключовим нормативним актом на рівні закладу охорони здоров'я.

Соціальний діалог в галузі перебуває на вкрай низькому рівні.

Залишилася поза увагою Міністерства охорони здоров'я України вимога щодо початку колективних переговорів по укладанню Галузевої Угоди на новий термін.

Акція протесту Профспілки сприяла початку роботи примирної комісії із врегулювання колективного трудового спору між Професійною спілкою працівників охорони здоров'я України та Кабінетом Міністрів України.

ЦК Профспілки констатує, що в умовах відсутності конструктивного соціального діалогу активний захист трудових, соціально-економічних прав та

інтересів спільчан залишається одним із найефективніших способів привернення уваги влади до проблем галузі та спонукання до пошуку можливостей щодо їх вирішення.

Враховуючи вищезазначене, Центральний комітет Професійної спілки працівників охорони здоров'я України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Визнати дії Кабінету Міністрів України та Міністерства охорони здоров'я України щодо виконання Вимог попереджувальної Всеукраїнської акції протесту Профспілки від 19.09.2017 недостатніми.

2. Визначити пріоритетними завданнями Профспілки вжиття заходів щодо:

2.1. Збільшення фінансування галузі охорони здоров'я для підвищення рівня заробітної плати та забезпечення диференціації оплати праці працівників.

2.2. Недопущення масового скорочення медпрацівників та збереження кадрового потенціалу галузі в умовах реформування.

3. Домагатися від Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України:

3.1. Визнання існуючих умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я - бюджетних установ мінімальними гарантіями в оплаті праці працівників закладів охорони здоров'я - казенних та комунальних некомерційних підприємств.

3.2 Збереження існуючих пільг та гарантій, зокрема, зарахування часу роботи у закладах охорони здоров'я - казенних та комунальних некомерційних підприємствах до стажу роботи, що дає право на встановлення надбавки за вислугу років та надбавки за тривалість безперервної роботи у державних та комунальних установах, закладах та організаціях незалежно від підпорядкування та організаційно-правової форми господарювання.

3.3. Визначення механізму виконання положень абзацу другої частини 3 статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» відповідно до якого при розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів базою для визначення компонента оплати праці медичних працівників є величина, що є не меншою за 250 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень року, що передує року, в якому будуть застосовуватися такі тарифи та коригувальні коефіцієнти.

3.4. Запровадження страхування професійної відповідальності медичних працівників.

3.5. Скасування постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання оплати праці працівників закладів охорони здоров'я» від 25.03.2014 р. № 95, нормами якої обмежені виплати надбавок медпрацівникам протитуберкульозних закладів, системи екстреної медичної допомоги, первинної ланки.

3.6. Затвердження нормативів навантаження для медичних працівників.

4. Президії Профспілки:

4.1. Затвердити Методичні рекомендації щодо укладення колективних договорів, а також проект примірного колективного договору закладу охорони здоров'я - комунального некомерційного підприємства та казенного підприємства з урахуванням положень щодо договірному регулюванню умов оплати праці.

4.2. У разі порушення Кабінетом Міністрів України та Міністерством охорони здоров'я України Порядку погодження нормативно-правових актів, визначеного Генеральною Угодою, вимагати від Федерації профспілок України, Спільного представницького органу об'єднань профспілок на національному рівні належного реагування та вжиття відповідних заходів.

4.3. Звернутися до Федерації профспілок України щодо:

- ініціювання перед Кабінетом Міністрів України розробки законопроекту про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування;

- при укладанні Генеральної угоди на новий строк не допустити дискримінації та обмеження права працівників бюджетної сфери на ведення колективних переговорів з питань оплати праці та зайнятості.

5. Голові Профспілки :

5.1. Активізувати роботу щодо укладення Галузевої угоди на новий строк.

5.2. Продовжити здійснення заходів щодо вирішення колективного трудового спору між Професійною спілкою працівників охорони здоров'я України та Кабінетом Міністрів України.

6. Голові Профспілки, головам територіальних, первинних організацій Профспілки в межах повноважень:

6.1. Ініціювати співпрацю з Національною службою здоров'я України та її територіальними органами в частині забезпечення належного функціонування закладів охорони здоров'я та дотримання трудових прав працівників охорони здоров'я.

6.2. Забезпечити громадський контроль за реалізацією положень Законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» від 06.04.2017 2002-VIII, «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19.10.2017 № 2168-VIII, «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» від 14.11.2017 № 2206-VIII з метою мінімізації ризиків звуження та скасування прав та гарантій працівників галузі в умовах реформування.

6.3. Домагатися належного представництва Профспілки у робочих групах, комісіях та інших колегіальних органах з питань реформування системи охорони здоров'я всіх рівнів.

6.4. Здійснювати постійний моніторинг соціально-економічної ситуації в закладах охорони здоров'я з питань фінансового забезпечення оплати праці медичних працівників (заробітної плати, компенсацій, індексації, допомоги на оздоровлення, на вирішення соціально-побутових питань, надбавок та доплат обов'язкового та стимулюючого характеру тощо), реорганізації мережі закладів

охорони здоров'я, оптимізації ліжкового фонду, скорочення чисельності (штату) та вивільнення працівників.

6.5. Посилити громадський контроль за дотриманням законодавства про працю, зокрема при наданні відпусток без збереження заробітної плати, запровадженні режиму роботи на умовах неповного робочого часу, скорочення штатної чисельності працівників закладів охорони здоров'я тощо.

6.6. Оперативно реагувати на факти порушення трудових, соціально - економічних прав та інтересів членів Профспілки, членів виборних профспілкових органів, а також прав профспілок та своєчасно інформувати про це Профспілку.

6.7. Активізувати співпрацю з територіальними відділеннями Національної служби посередництва і примирення щодо використання системи заходів по вирішенню колективних трудових спорів (конфліктів) та територіальними органами Державної служби України з питань праці стосовно здійснення заходів нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю та охорону праці, практичну реалізацію права профспілок на звернення до судових органів з метою захисту інтересів членів Профспілки та гарантій діяльності Профспілки.

6.8. Забезпечити постійне інформування членів Профспілки про права та гарантії працівників галузі в умовах реорганізації (перетворення) закладів охорони здоров'я та вжиті Профспілкою заходи щодо недопущення порушення трудових прав спілчан в процесі реформування галузі через засоби масової інформації, web-сайти територіальних організацій Профспілки, власні сторінки у соціальних мережах тощо.

7. Контроль за виконанням постанови покласти на Президію Профспілки.

Голова Профспілки

В.М. Коваль